

ASRIN HUKUK BÜROSU
<https://asrinhukuk.org>
Tel: 0212 292 95 50
Fax: 0212 292 95 53
Mail: ahb_iletisim@yahoo.com.tr

ΦΥΛΑΚΗ ΝΗΣΟΥ İMRALI : ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2023

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Από την αρχή, η φυλακή του νησιού İmrالی χτίστηκε ως φυλακή με ένα μόνο κελί για έναν μόνο κρατούμενο με βάση την ιδέα της απομόνωσης μέσα στην απομόνωση. Μέχρι τον Νοέμβριο του 2009, ο πελάτης μας, κ. Abdullah Öcalan, ήταν ο μόνος κρατούμενος στη φυλακή. Το 2009, μετά την ανακαίνιση του κτιρίου και την προσθήκη επιπλέον κελιών, μεταφέρθηκαν στη φυλακή και άλλοι κρατούμενοι. Εδώ, υποβλήθηκαν σε πρακτικές πολύ πιο αυστηρές από αυτές που είχαν αντιμετωπίσει στις φυλακές από όπου ήρθαν, δηλαδή υποβλήθηκαν στο «Σύστημα Απομόνωσης İmrالی», που σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε ειδικά για τον κ.Öcalan. Μετά τον Νοέμβριο του 2009, το μόνο που άλλαξε ήταν ότι το καθεστώς απομόνωσης σε βάρος ενός ατόμου μετατράπηκε πλέον σε μια μορφή ομαδικής απομόνωσης. Μετά από έξι χρόνια στο İmrالی, αυτοί οι κρατούμενοι μεταφέρθηκαν σε άλλες φυλακές. Οι πελάτες μας κ. Hamili Yıldırım, Ömer Hayri Konar, Veysi Aktaş, Nasrullah Kuran και Çetin Arkaş, που αντικατέστησαν τους προηγούμενους κρατούμενους στις 16-17 Μαρτίου 2015, άρχισαν να υπόκεινται στην ίδια πρακτική της απόλυτης απομόνωσης και της κράτησης χωρίς επικοινωνία, που διαμορφώθηκε ειδικά για τον κ.Öcalan, από τις 5 Απριλίου 2015. Δεν έχουν επικοινωνήσει με τον έξω κόσμο για περίπου τρία χρόνια.

II. ΚΡΑΤΗΣΗ INCOMMUNICADO: ΟΥΤΕ ΕΝΑΝ ΣΗΜΕΙΟ ΖΩΗΣ

2. Ο κ. Abdullah Öcalan κρατείται σε ατομικό κελί στη φυλακή του νησιού İmrالی από τις 15 Φεβρουαρίου 1999. Τα πρώτα δέκα χρόνια ήταν ο μόνος κρατούμενος στη φυλακή-ενός-κρατούμενου του νησιού. Αν και έξι καινούργιοι κρατούμενοι έφτασαν στο νησί στις 17 Νοεμβρίου 2009, συνέχισε να κρατείται στην απομόνωση για 23 ώρες την ημέρα τις καθημερινές και για 24 ώρες τα Σαββατοκύριακα. Κατά τα πρώτα δώδεκα χρόνια, το δικαίωμά του να βλέπει δικηγόρο περιοριζόταν παράνομα σε μία ώρα την εβδομάδα, αλλά οι αρχές ισχυρίζονταν συνεχώς προφάσεις όπως «δυσμενείς καιρικές συνθήκες» ή «τεχνική αστοχία του παράκτιου σκάφους» για να τον εμποδίσουν να ασκήσει ακόμα και αυτό το περιορισμένο δικαίωμα. Από τις 27 Ιουλίου 2011 έως σήμερα, μπόρεσε να συναντηθεί με τους δικηγόρους του μόνο πέντε φορές και όλες αυτές οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Μαΐου και Αυγούστου 2019. Η τελευταία από αυτές τις πέντε συναντήσεις ήταν στις 7 Αυγούστου 2019. Από το 2014, του έχουν επιτραπεί μόνο πέντε επισκέψεις από μέλη της οικογένειάς του. Η τελευταία πρόσωπο με πρόσωπο συνάντηση ήταν με τον αδερφό του

στις 3 Μαρτίου 2020. Από την πρώτη μέρα [ΣτΜ: από το 1999], του έχει επιτραπεί μόνο δύο φορές να επικοινωνήσει με τους συγγενείς του μέσω τηλεφώνου (στις 27 Απριλίου 2020 και στις 25 Μαρτίου 2021). Η τελευταία τηλεφωνική κλήση, στις 25 Μαρτίου 2021, διακόπηκε λίγο μετά την έναρξή της και η σύνδεση δεν μπόρεσε να αποκατασταθεί. Ο κ.Öcalan δεν έχει επικοινωνήσει με κανένα εκτός İmrali από εκείνη την ημέρα.

3. Ο κ. Çetin Aktaş και ο κ. Nasrullah Kuran, οι οποίοι μεταφέρθηκαν στο İmrali στις 16-17 Μαρτίου 2015, οδηγήθηκαν στις κλειστές φυλακές του Μαρμαρά παρά τη θέλησή τους στις 26 Δεκεμβρίου 2015, έτσι ώστε τρεις κρατούμενοι εκτός του κ.Öcalan παρέμειναν στο İmrali. Ο πελάτης μας Hamili Yildirim δεν έχει λάβει ούτε μία συνάντηση με τους δικηγόρους του από τις 29 Μαρτίου 2015, όταν και μεταφέρθηκε στη φυλακή του νησιού İmrali. Επί οκτώ χρόνια, έχει δεχτεί μόνο δύο επισκέψεις από μέλη της οικογένειάς του. Η τελευταία του πρόσωπο με πρόσωπο επαφή με έναν από τους συγγενείς του ήταν στις 12 Αυγούστου 2019. Μόνο δύο φορές του παραχωρήθηκε το δικαίωμα να επικοινωνήσει τηλεφωνικά με την οικογένειά του, στις 27 Απριλίου 2020 και στις 25 Μαρτίου 2021 αντίστοιχα. Δεν έχουμε νέα του από τις 25 Μαρτίου 2021.

4. Ο πελάτης μας Ömer Hayri Konar δεν έχει πραγματοποιήσει ούτε μία συνάντηση με τους δικηγόρους του από τις 16-17 Μαρτίου 2015, όταν μεταφέρθηκε στη φυλακή του νησιού İmrali. Επί οκτώ χρόνια, μπόρεσε να δεχτεί επισκέψεις από μέλη της οικογένειάς του μόνο σε τρεις περιπτώσεις. Η τελευταία πρόσωπο με πρόσωπο επαφή μαζί του έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια οικογενειακής επίσκεψης στις 3 Μαρτίου 2020. Από τότε που μεταφέρθηκε στη φυλακή του νησιού İmrali, επικοινωνήσε με τον έξω κόσμο μέσω τηλεφώνου μόνο μία φορά, όταν δόθηκε ένα εφάπαξ τηλεφώνημα στους κρατούμενους στις 27 Απριλίου 2020 για λόγους πανδημίας COVID-19. Όσον αφορά το τηλεφώνημα που είχε προγραμματιστεί για τις 25 Μαρτίου 2021, η οικογένεια ενημερώθηκε από το γραφείο του εισαγγελέα ότι ο κ. Konar αρνήθηκε να παραστεί στο τηλεφώνημα σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τις συνθήκες κράτησής του. Δεν υπάρχουν νέα του από τις 27 Απριλίου 2020.

5. Ο πελάτης μας Veysi Aktaş δεν έχει πραγματοποιήσει ούτε μία συνάντηση με τους δικηγόρους του από τις 16-17 Μαρτίου 2015, όταν μεταφέρθηκε στη φυλακή του νησιού İmrali. Επί οκτώ χρόνια, δέχτηκε επισκέψεις από μέλη της οικογένειάς του μόνο σε τρεις περιπτώσεις. Η τελευταία πρόσωπο με πρόσωπο επαφή μαζί του έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια οικογενειακής επίσκεψης στις 3 Μαρτίου 2020. Από τότε που μεταφέρθηκε στη φυλακή του νησιού İmrali, επικοινωνήσε με τον έξω κόσμο μέσω τηλεφώνου μόνο μία φορά, όταν δόθηκε ένα εφάπαξ τηλεφώνημα στους κρατούμενους στις 27 Απριλίου 2020 για λόγους πανδημίας COVID-19. Όσον αφορά το τηλεφώνημα που είχε προγραμματιστεί για τις 25 Μαρτίου 2021, η οικογένεια ενημερώθηκε από το γραφείο του εισαγγελέα ότι ο κ. Aktaş αρνήθηκε επίσης να παραστεί στο τηλεφώνημα σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τις συνθήκες κράτησής του. Δεν υπάρχουν νέα του από τις 27 Απριλίου 2020. [ΣτΜ: ισχύουν ακριβώς τα ίδια, όπως και με τον κ. Ömer Hayri Konar].

III. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ Ο ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

6. Οι αιτήσεις υποβάλλονταν τακτικά κάθε εβδομάδα από μέλη της οικογένειας και δικηγόρους στην Γενική Εισαγγελία της Προύσας, η οποία είναι υπεύθυνη για τις φυλακές του νησιού İmralı, και στη Διεύθυνση του Κλειστού Ποινικού Ιδρύματος Υψηλής Ασφάλειας İmralı F Type. Κατά το 2023, υποβλήθηκαν συνολικά 110 αιτήσεις για επισκέψεις δικηγόρου και 59 αιτήσεις για οικογενειακές επισκέψεις και στις δύο αρχές, οι οποίες αγνόησαν πλήρως όλες. Από αυτές, 14 αιτήσεις δικηγόρου και 10 οικογενειακές υποβλήθηκαν σε σχέση με τον μεγάλο σεισμό που συγκλόνησε την Τουρκία τον Φεβρουάριο του 2023, αλλά ακόμη και κάτω από αυτές τις συνθήκες, στις οποίες ο νόμος κατοχυρώνει ρητά τα δικαιώματα επίσκεψης, οι αρχές δεν χορήγησαν ούτε επίσκεψη σε οικογένεια ή δικηγόρο.

7. Δεν είναι επίσης γνωστό εάν οι πελάτες μας έλαβαν τις επιστολές που τους στείλαμε κατά το 2023. Σε κάθε περίπτωση, δεν έχουμε λάβει ούτε μία γραπτή απάντηση από αυτούς. Επιπλέον, οι πελάτες μας εξακολούθησαν να εμποδίζονται να ασκήσουν το δικαίωμά τους για τηλεφωνική επικοινωνία καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, ακόμη και όταν ο νόμος το ορίζει ως υποχρεωτικό, π.χ. σε περίπτωση σεισμού.

8. Οι σεισμοί της 6ης Φεβρουαρίου 2023 και οι μετασεισμοί τους, που είχαν επίκεντρο την επαρχία Kahramanmaraş, προκάλεσαν μεγάλες απώλειες και καταστροφές σε δέκα επαρχίες στα νοτιοανατολικά της Τουρκίας (Kahramanmaraş, Adiyaman, Hatay, Osmaniye, Adana, Urfa, Gaziantep, Elazığ, Malatya και Diyarbakır). Μερικά από τα μέλη της οικογένειας των πελατών μας διαμένουν σε αυτές τις περιοχές και επλήγησαν άμεσα από τους σεισμούς. Προκειμένου οι πελάτες μας να λάβουν έγκυρες πληροφορίες για την κατάσταση των συγγενών τους, υποβάλλαμε 12 αιτήσεις για επισκέψεις δικηγόρου και 9 αιτήσεις για οικογενειακές επισκέψεις καθημερινά από τις 6 Φεβρουαρίου έως τις 17 Φεβρουαρίου στην Γενική Εισαγγελία της Προύσας και στη Διεύθυνση της Φυλακής İmralı. Ωστόσο, δεν ελήφθη απάντηση σε καμία από αυτές τις αιτήσεις. Ομοίως, οι κρατούμενοι δεν επιτρεπόταν να επικοινωνήσουν με τις οικογένειές τους μέσω τηλεφώνου, επιστολής ή φαξ, όπως απαιτείται σε τέτοιες περιπτώσεις από τον Νόμο No. 5275. Καταθέσαμε καταγγελία στο Εκτελεστικό Δικαστήριο της Προύσας, με την οποία υπενθυμίσαμε στην τελευταία τις ειδικές περιστάσεις. Ωστόσο, το Εκτελεστικό Δικαστήριο κατέφυγε στις συνήθεις δικαιολογίες του για την απόρριψη των αιτημάτων μας και δήλωσε ότι «η πειθαρχική ποινή και η απαγόρευση επισκέψεων δικηγόρου εξακολουθούν να ισχύουν», ενεργώντας έτσι σαν να μην είχε συμβεί ο σεισμός. Αφού απορρίφθηκαν και οι προσφυγές μας κατά αυτών των παράνομων αποφάσεων, οδηγήσαμε την υπόθεση στο Συνταγματικό Δικαστήριο όπου εκκρεμεί ακόμη.

9. Μετά τον διπλό σεισμό της 6ης Φεβρουαρίου, η μεγάλη πιθανότητα ενός μεγάλου σεισμού στη Θάλασσα του Μαρμαρά έγινε μείζον θέμα στις ειδήσεις και στο κοινό. Οι ειδικοί έκαναν δημόσιες εμφανίσεις για να παρουσιάσουν τις απόψεις και τις εκθέσεις τους. Εν μέσω αυτών των συζητήσεων, ένας σεισμός μεγέθους 5,1 βαθμών σημειώθηκε στον κόλπο του Gemlik στις 4 Δεκεμβρίου 2023. Αναφέραμε αυτήν την επείγουσα περίπτωση στις αιτήσεις μας προς την Γενική Εισαγγελία της Προύσας και τη Διεύθυνση της Φυλακής İmralı στις 5, 7 και 8 Δεκεμβρίου 2023. Ωστόσο, μείναμε χωρίς καμία απάντηση στα αιτήματά μας για άμεση συνάντηση με τους πελάτες μας, προκειμένου να βεβαιωθούμε για την ευημερία τους και να ελέγξουμε τις συνθήκες τους. Αμέσως μετά σημειώθηκε άλλος σεισμός 3,0 Ρίχτερ και στη συνέχεια, πιο πρόσφατα, στις 17 Δεκεμβρίου,

σημειώθηκε σεισμός 4,1 Ρίχτερ στο Çınarcık της Yalova. Υπό το φως των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στο κοινό, μετά από αυτούς τους σεισμούς, έχει καταστεί επιτακτική ανάγκη να αντιμετωπιστεί η γεωγραφική θέση της φυλακής του νησιού İmralı από τη σκοπιά της τρωτότητάς της σε κινδύνους σεισμών.

10. Η πρακτική της αποτροπής των οικογενειακών επισκέψεων για λόγους πειθαρχικών κυρώσεων, οι οποίες επιβάλλονται για ανύπαρκτους λόγους και επαναλαμβάνονται κάθε τρεις μήνες, συνεχίστηκε χωρίς διαλείμματα το 2023. Εφόσον οι αρχές σταμάτησαν να αναφέρουν την ημερομηνία και τον αριθμό των πειθαρχικών κυρώσεων, η εκτέλεσή τους μπορεί περισσότερο να παρακολουθείται και έχει γίνει θέμα εικασιών. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, παρ' όλες τις αιτήσεις μας, οι πειθαρχικές διαδικασίες και η εκτέλεση πειθαρχικών κυρώσεων πραγματοποιήθηκαν κρυφά από εμάς τους δικηγόρους και τα αιτήματά μας, αφενός να ανατεθούν τα σχετικά αρχεία στο σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης UYAP και αφετέρου να αποκτήσουμε πρόσβαση στα αποδεικτικά στοιχεία, τους συλλογισμούς και τα έγγραφα, απορρίφθηκαν. Επιπλέον, προκειμένου να αποτραπούν τα συνταγματικά δικαιώματα προσφυγής των πελατών μας και να αναζητηθούν ένδικα μέσα, οι διαδικασίες αποσύρθηκαν πλήρως από κάθε νόμιμη εποπτεία. Όταν οι ενστάσεις μας συνέπεσαν τυχαία με περιόδους αντιρρήσεων, οι αρχές δεν τις διεκπεραίωσαν και τις κράτησαν σε αναμονή. Έτσι, ολοκλήρωσαν παράνομα τη διαδικασία μόνο μέσω πελατών μας που είχαν αποκοπεί από κάθε σχέση με τον έξω κόσμο και δεν μπορούσαν να λάβουν νομική υποστήριξη. Καταστρατηγώντας το νόμο, έχουν κατασκευάσει ένα πολυεπίπεδο και κακόβουλο καθεστώς τιμωρίας. Επικαλούμενες άσχετες δικαιολογίες για τον περιορισμό των επισκέψεων με την οικογένεια και τους νομικούς (όπως τιμωρία για το βηματισμό κατά τη διάρκεια αθλητικών δραστηριοτήτων), οι αρχές επέβαλαν απαγορεύσεις που στερούνταν αιτιώδους συνάφειας ή νομικής και υλικής βάσης. Αν και θα ήταν δυνατός ο περιορισμός των αθλητικών δραστηριοτήτων σε περίπτωση υποτιθέμενης «παραβίασης της πειθαρχίας» κατά τη διάρκεια μιας αθλητικής δραστηριότητας, είναι παράνομο να χρησιμοποιείται ως δικαιολογία για τον περιορισμό των επισκέψεων οικογένειας και δικηγόρων, που δεν έχουν καμία σχέση με αυτό. Επιπλέον, παρά το απόλυτο κώλυμα στο άρθρο 43, παράγραφος 3 του Ν. 5275, που ορίζει ότι «η διάταξη του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζεται σε συναντήσεις με επίσημες και αρμόδιες αρχές, δικηγόρους και νόμιμους εκπροσώπους», η διάταξη έχει εφαρμοστεί κατά τρόπο ώστε να περιλαμβάνεται ο νόμιμος εκπρόσωπος. Μέσα από τέτοιου είδους ενέργειες, οι υπεύθυνοι στις διοικητικές και δικαστικές αρχές ενήργησαν ως νομοθέτες. Υποβάλαμε αίτηση στο Συνταγματικό Δικαστήριο κατά αυτής της μορφής βασανιστηρίων και των συστηματικών παραβιάσεων δικαιωμάτων που συνεπάγονται αυτές οι πειθαρχικές κυρώσεις.

11. Η εξάμηνη απαγόρευση επισκέψεων δικηγόρου που επιβλήθηκε από το Εκτελεστικό Δικαστήριο της Προύσας το 2022 συνεχίστηκε το 2023. Στις 27 Απριλίου 2023, υποβλήθηκε αίτηση στο ίδιο δικαστήριο προκειμένου να επισκεφθούμε τους πελάτες μας στο İmralı μόλις έληξε αυτή η απαγόρευση. Ωστόσο, μάθαμε ότι προχθές είχε επιβληθεί νέα εξάμηνη απαγόρευση επισκέψεων δικηγόρων. Έτσι, καταθέσαμε νέα αίτηση στο δικαστήριο σχετικά με επισκέψεις δικηγόρου στις 30.10.2023. Αυτή τη φορά, ενημερωθήκαμε ότι είχε επιβληθεί νέα εξάμηνη απαγόρευση επισκέψεων δικηγόρου στους πελάτες μας την επομένη της αίτησής μας στο Εκτελεστικό Δικαστήριο της Προύσας. Και στις δύο αιτήσεις, υποστηρίξαμε ότι η διοίκηση των φυλακών και η εισαγγελία δεν απάντησαν ποτέ στα

αιτήματα επίσκεψής μας, ότι οι εντολές απαγόρευσης είχαν λήξει, ότι οι εν λόγω απαγορεύσεις και άλλες πτυχές των συνθηκών κράτησης των πελατών μας ήταν αντίθετες με την απαγόρευση των βασανιστηρίων και ότι θα πρέπει [οι πελάτες μας] να έχουν αμέσως πρόσβαση στους δικηγόρους τους. Μαζί με αυτά τα αιτήματα και παράπονα ζητήσαμε να μας επιδοθούν η βάση και οι λόγοι των απαγορευτικών διαταγών και να μας ανατεθούν τα σχετικά αρχεία στο σύστημα UYAP. Τα αιτήματα αυτά επίσης απορρίφθηκαν. Στη συνέχεια καταθέσαμε αίτηση στο Συνταγματικό Δικαστήριο κατά των απαγορεύσεων επισκέψεων δικηγόρων που επιβάλλονται ελλείψει νομικών λόγων, βασίζονται αποκλειστικά σε απρόβλεπτους, γενικούς και αφηρημένους λόγους ασφαλείας και πραγματοποιούνται μυστικά, εντελώς αποκλεισμένες από νομικό έλεγχο, οδηγώντας έτσι σε απάνθρωπες συνθήκες κράτησης.

12. Από το 2015 έχουν γίνει δεκάδες αιτήσεις στο Συνταγματικό Δικαστήριο για λογαριασμό των πελατών μας. Η καθυστέρηση εξουδετέρωσε τον πιθανό αντίκτυπο όλων αυτών των εφαρμογών. Υπάρχουν δεκάδες αιτήσεις που έχουν υποβληθεί ιδιαίτερα με σκοπό να τεθεί τέρμα στην κράτηση των πελατών μας χωρίς επικοινωνία, δηλαδή αιτήσεις που αφορούν τις απαγορεύσεις επισκέψεων, τις αμφίβολες πειθαρχικές ποινές και τις αβάσιμες απαγορεύσεις που εκκρεμούν για πάνω από εννέα χρόνια. Σε 23 από αυτές τις αιτήσεις, το Συνταγματικό Δικαστήριο δεν έχει εκδώσει ακόμη την απόφασή του. Εν τω μεταξύ, στα τέλη Μαρτίου με αρχές Απριλίου, δηλαδή σε σύντομο χρονικό διάστημα, μας κοινοποιήθηκαν οι αντιγνωμοδοτήσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης σχετικά με τις αιτήσεις αυτές. Υπό κανονικές συνθήκες, υπάρχει μια περίοδος απάντησης 15 ημερών για ένα μέρος για να σχολιάσει τη γνώμη του υπουργείου σε αιτήσεις ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Το Συνταγματικό Δικαστήριο μας έστειλε τις παρατηρήσεις του υπουργείου για 23 ξεχωριστές υποθέσεις την ίδια περίπου στιγμή, αναμένοντας να απαντήσουμε σε αυτές εντός 2-3 εβδομάδων. Αν και το Συνταγματικό Δικαστήριο δεν μας έδωσε επαρκή χρόνο, καταφέραμε να υποβάλουμε τις παρατηρήσεις μας [εγκαίρως].

IV. ΑΛΛΕΣ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

13. Εκτός από τις αιτήσεις που έγιναν σε τοπικό επίπεδο, οκτώ αιτήσεις υποβλήθηκαν στο Συνταγματικό Δικαστήριο το 2023 σχετικά με τις σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο İmralı. Ένα από αυτά σχετίζεται με την άρνηση των δικαιωμάτων επίσκεψης και επικοινωνίας των πελατών μας μετά τον σεισμό παρά τη ρητή νομική απαίτηση ως προς αυτό. Τέσσερα από αυτά σχετίζονται με την άρνηση επισκέψεων οικογένειας. Δύο από αυτά σχετίζονται με την άρνηση επισκέψεων δικηγόρου. Τέλος, στις 6 Σεπτεμβρίου 2022, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών υπενθύμισε στην Τουρκία «να τους επιτρέψει [ΣΤΜ: στους κρατούμενους] την άμεση και απεριόριστη πρόσβαση σε δικηγόρο της επιλογής τους». Δεδομένου ότι οι αιτήσεις που έγιναν στη διοίκηση και στο δικαστήριο για την εκπλήρωση αυτού του αιτήματος παρέμειναν άκαρπες, κατατέθηκε αίτηση στο Συνταγματικό Δικαστήριο λόγω μη εκτέλεσης του αιτήματος ασφαλιστικών μέτρων.

14. Σύμφωνα με τα αιτήματα της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, ζητήσαμε από το Εκτελεστικό Δικαστήριο της Προύσας να βάλει τέλος στην

ανεπιφύλακτη κράτηση των πελατών μας και να τους επιτρέψει την άμεση και απεριόριστη πρόσβαση σε δικηγόρο της επιλογής τους. Ωστόσο, η δικαστική αρχή απάντησε στην έμφαση που έδωσε η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών στην «απεριόριστη» πρόσβαση αναφερόμενη στην απόφαση «να περιοριστεί το δικαίωμα των κρατουμένων να δουν δικηγόρο για περίοδο έξι μηνών». Με άλλα λόγια, το Δικαστήριο δήλωσε ότι ο περιορισμός των συναντήσεων δικηγόρου-πελάτη θα συνεχιζόταν, αγνοώντας εντελώς το αίτημα της Επιτροπής του ΟΗΕ. Θεωρεί επομένως ανώτερη από τις συνθήκες του ΟΗΕ, οι οποίες αναγνωρίζονται στο Σύνταγμα, μια εντολή περιορισμού που στερείται υλικής ή νομικής βάσης, η οποία επιβάλλεται στους πελάτες μας βάσει γενικών και αφηρημένων λόγων ασφαλείας. Υποβάλαμε αίτηση στο Συνταγματικό Δικαστήριο για να αμφισβητήσουμε αυτά τα εμπόδια που ισχυρίζεται η δικαστική εξουσία, αναμένοντας με περιέργεια πώς θα αποφανθεί το Δικαστήριο για αυτήν την υπόθεση, ενόψει του άρθρου 90 του Συντάγματος. Όμως, παρόλο που η ατομική μας αίτηση, η οποία αποτελεί τη βάση του αιτήματος της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ για προσωρινά μέτρα, βρίσκεται στο Συνταγματικό Δικαστήριο για περισσότερα από δύο χρόνια, το Συνταγματικό Δικαστήριο δεν έχει ακόμη αποφανθεί επί της ουσίας της αίτησης. Στις 19 Ιανουαρίου 2023, το HRC του ΟΗΕ ανανέωσε τα αιτήματά του, αναμένοντας από την κυβέρνηση να συμμορφωθεί με αυτό. Είναι μαρτυρία του νομικού αδιεξόδου γύρω από τη φυλακή İmrali ότι το Συνταγματικό Δικαστήριο αρνήθηκε να παρέμβει και μάλιστα καθυστέρησε την κρίση του επί της ουσίας της αίτησής μας, ότι η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ ζήτησε από την Τουρκία να αποκαταστήσει αμέσως την επαφή των πελατών μας με τους δικηγόρους τους, αλλά ότι τα τοπικά δικαστήρια δεν διέταξαν προσωρινά μέτρα και ότι τελικά έπρεπε να υποβάλουμε δεύτερη αίτηση στο Συνταγματικό Δικαστήριο για να βάλουμε τέλος στις συνεχιζόμενες παραβιάσεις.

15. Στις 6 Ιανουαρίου 2023, υποβάλαμε μια καταγγελία στην Ένωση Τουρκικών Δικηγορικών Συλλόγων σχετικά με το γεγονός ότι δεν είχαμε την δυνατότητα να επισκεφτούμε πελάτες μας στη φυλακή İmrali και να ασκήσουμε τις επαγγελματικές μας δραστηριότητες στο σύνολό τους. Στην αίτηση, ζητήσαμε από την Ένωση να συνεχίσει τις απαραίτητες αιτήσεις και πρωτοβουλίες για την άρση της 11χρονης απαγόρευσης των επισκέψεων δικηγόρου όσον αφορά τους πελάτες μας στη φυλακή İmrali και να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για τον εντοπισμό, την παρακολούθηση και την πρόληψη των πρακτικών αυτών που παραβιάζουν το νόμο και εμποδίζουν τους δικηγόρους να ασκήσουν το επάγγελμά τους. Ωστόσο, η Ένωση Δικηγορικών Συλλόγων της Τουρκίας απέτυχε να προβεί σε αποτελεσματική δράση τόσο για την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος όσο και για το τέλος των συνθηκών βασανιστηρίων στο İmrali.

16. Οι συνθήκες της απόλυτης απομόνωσης και της κράτησης χωρίς επικοινωνία δεν απορρέουν από νομικές και συνταγματικές ρυθμίσεις. Σε επιστολή που εστάλη στον Υπουργό Δικαιοσύνης στις 14 Μαρτίου 2023, επισημάνθηκε το γεγονός ότι η φυλακή του νησιού İmrali κρατείται εκτός του νομικού συστήματος, υπενθυμίζοντας στο Υπουργείο την ευθύνη του για αυτήν την παράνομη κατάσταση πραγμάτων. Ζητήσαμε από το Υπουργείο να μεριμνήσει για την επικράτηση του κράτους δικαίου και την τήρηση των νομικών απαιτήσεων. Ωστόσο, δεν υπήρξε καμία αλλαγή στην πράξη. Προφανώς, οι διοικητικές και «δικαστικές» αποφάσεις και πρακτικές, που λαμβάνουν χώρα κατά παράβαση της εσωτερικής νομοθεσίας και παρέχουν κάλυψη για την ανεπιφύλακτη κράτηση των πελατών

μας (για σχεδόν τρία χρόνια σε αυτό το σημείο), συνιστούν μια μορφή κατάχρησης εξουσίας και καθήκοντος.

17. Ούτε στις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος η Δημοκρατία της Τουρκίας ούτε στην εθνική νομοθεσία υπάρχει κανονισμός που να δικαιολογεί την ανεπιθύλακτη κράτηση των πελατών μας. Οι υπεύθυνοι για την εφαρμογή και διατήρηση αυτής της κατάστασης πραγμάτων, η οποία αντιβαίνει σε όλες τις διεθνείς υποχρεώσεις καθώς και σε συνταγματικές και νομικές ρυθμίσεις, διαπράττουν τα εγκλήματα της κατάχρησης καθήκοντος, της παρεμπόδισης της άσκησης δικαιωμάτων και της παραβίασης της απαγόρευσης των βασανιστηρίων. Ωστόσο, οι καταγγελίες μας στο Ανώτατο Συμβούλιο Δικαστών και Εισαγγελέων κατά των υπευθύνων δεν διεκπεραιώθηκαν και τα αιτήματα και οι ενστάσεις μας για επανεξέταση αυτής της απόφασης το 2023 απορρίφθηκαν.

18. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (CPT) ανακοίνωσε ότι ολοκλήρωσε την έκθεσή της για την επίσκεψή της στη φυλακή του νησιού İmralı στις 22 Σεπτεμβρίου 2022 και την υπέβαλε στην κυβέρνηση στις 20 Μαρτίου 2023. Δεν είναι γνωστό εάν η Τουρκία έχει απάντηση σε αυτήν την έκθεση μέχρι σήμερα, και η CPT δεν έχει προβεί σε καμία δήλωση σχετικά. Το 2023, υποβάλαμε τέσσερις ξεχωριστές ανακοινώσεις στην CPT, η οποία είναι υπεύθυνη για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την εξάλειψη βασανιστηρίων, απάνθρωπης και κακομεταχείρισης εντός των συνόρων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Σε αυτές τις ανακοινώσεις, δώσαμε λεπτομερείς πληροφορίες για να τονίσουμε ότι οι συνθήκες κράτησης στη φυλακή του νησιού İmralı υπερέβαιναν την κακομεταχείριση, ότι οι πρακτικές υπό το καθεστώς «επιβαρυσμένης ισόβιας κάθειρξης» που παραβιάζει την απαγόρευση των βασανιστηρίων και την απαγόρευση των διακρίσεων συνεχίστηκαν συστηματικά, ότι δεν έχουμε νέα από τους πελάτες μας από τις 25 Μαρτίου 2021 και ότι η κράτησή τους χωρίς επικοινωνία συνεχίζεται, ότι η Τουρκία δεν είχε συμμορφωθεί με καμία από τις προηγούμενες συστάσεις και αιτήματα της CPT, ότι οι συνθήκες στο İmralı πάντα χειροτέρευαν αντί να βελτιώνονταν και ότι η αντοχή της φυλακής του İmralı θα έπρεπε να εξεταστεί, δεδομένης της θέσης του σε μια γραμμή ρήγματος. Για αυτούς τους λόγους, ζητήθηκε από την CPT να προβεί σε δημόσια δήλωση σχετικά με τις συνθήκες στο İmralı, να επικαλεστεί το άρθρο 10/2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων, να πραγματοποιήσει μια de facto επίσκεψη στη φυλακή του νησιού İmralı για να παρατηρήσει και να εξετάσει τα των συνθηκών των πελατών μας επί τόπου και να τερματιστεί η έναρξη των σχετικών διαδικασιών για τη λήψη αναγκαστικών μέτρων σε μια προσπάθεια άρσης της απαγόρευσης επίσκεψης και βελτίωσης των συνθηκών κράτησης. Ωστόσο, το 2023 μπήκε στα βιβλία ως μια άλλη χρονιά κατά την οποία η CPT απέφυγε να λάβει οποιαδήποτε καταναγκαστική ενέργεια για την αντιμετώπιση του συστήματος απομόνωσης του İmralı και παρέμεινε αδρανής και αναποτελεσματική.

V. ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΔΑΔ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ÖCALAN #2 ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

19. Το καθεστώς επιβαρυσμένης ισόβιας κάθειρξης, το οποίο θεσπίστηκε ειδικά για τον κ.Öcalan, ρυθμίζεται στο άρθρο 25 και το άρθρο 107 του νόμου υπ' αριθ. 5275. Στην

απόφασή του για την υπόθεση Öcalan αριθ. 2 της 18ης Μαρτίου 2014, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι αυτές οι νομικές ρυθμίσεις παραβίαζαν την απαγόρευση των βασανιστηρίων και δήλωσε ότι η νομοθεσία πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να συμμορφωθεί με τις νομικές αρχές. Αιτήσεις για την εκτέλεση της απόφασης αυτής υποβλήθηκαν με αίτηση στο Συνταγματικό Δικαστήριο για την ακύρωση του άρθρου 107/16 του Ν. 5275 και του άρθρου 17/4 του Ν. 3713, που εμποδίζουν την υπό όρους απόλυση, λόγω για την αντισυνταγματικότητά τους. Τελικά, όπως έκρινε το ΕΔΑΔ στην απόφασή του, ο κ.Öcalan κρατείται υπό συνθήκες αντίθετες με την απαγόρευση των βασανιστηρίων για 25 χρόνια. Ως εκ τούτου, ζητήσαμε να επανεξεταστεί η ποινή του από κοινωνική, πολιτική και νομική σκοπιά, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, και να του δοθεί πραγματική προοπτική αποφυλάκισης. Ωστόσο, ο εκτελεστικός δικαστής αγνόησε τα πορίσματα και τις εκτιμήσεις του ΕΔΑΔ σχετικά με την παραβίαση της Σύμβασης και απέρριψε την αίτηση. Απορρίφθηκε και η έφεση κατά της απόφασης αυτής. Στη συνέχεια, για τα ίδια αιτήματα κατατέθηκε στο Συνταγματικό Δικαστήριο αίτηση, η οποία εκκρεμεί ακόμη.

20. Μετά την απόφασή του στην υπόθεση Öcalan αριθ. 2, όπου έκρινε ότι η ποινή της επιβαρυντικής ισόβιας κάθειρξης που σήμαινε η φυλάκιση των καταδίκων μέχρι θανάτου παραβίαζε την απαγόρευση των βασανιστηρίων, το ΕΔΑΔ διαπίστωσε παρόμοιες παραβιάσεις στις υποθέσεις Kaytan κατά Τουρκίας, Gurban κατά Τουρκίας και Boltan κατά Τουρκίας. Αυτές οι τέσσερις υποθέσεις συμπεριλήφθηκαν στη διαδικασία εποπτείας της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά δεν τέθηκαν στην ημερήσια διάταξη από την Επιτροπή για οκτώ χρόνια παρά τη μη συμμόρφωση της Τουρκίας με τις αποφάσεις. Το 2021, οι ÖHD, İHD, TIHV και TOHAV υπέβαλαν ανακοίνωση στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 9.2 του Κανονισμού, με την αιτιολογία ότι η Τουρκία δεν είχε εφαρμόσει τις αποφάσεις του ΕΔΑΔ. Ομοίως, υποβλήθηκαν ανακοινώσεις εκ μέρους του κ.Öcalan το 2016, το 2017, το 2018, το 2019, το 2022 και τον Ιανουάριο του 2023 σύμφωνα με το άρθρο 9.1 του Εσωτερικού Κανονισμού της Επιτροπής Υπουργών. Αυτές οι ανακοινώσεις περιείχαν λεπτομερείς παρατηρήσεις, πορίσματα και εξηγήσεις σχετικά με την παράλειψη της Τουρκίας να λάβει ατομικά και γενικά μέτρα σύμφωνα με την κρίση του Δικαστηρίου. Μετά τις υποβολές τόσο του άρθρου 9.1 όσο και του άρθρου 9.2, η επιτροπή αποφάσισε να συμπεριλάβει και τις τέσσερις αποφάσεις στην ημερήσια διάταξή της.

21. Στα ενδιάμεσα ψηφίσματά της κατά τη συνεδρίασή της στις 30 Νοεμβρίου-2 Δεκεμβρίου 2021, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διασφάλιση της παύσης των παραβιάσεων στην εν λόγω απόφαση, επιβεβαίωσε εκ νέου ότι η παραβίαση της απαγόρευσης τα βασανιστήρια συνεχίστηκε, ότι οι ισόβιες ποινές των προσφευγόντων παρέμεναν ακόμη μη μειωμένες παρά τη σύσταση του Δικαστηρίου, ότι η Τουρκία δεν είχε μοιραστεί τις διαθέσιμες πληροφορίες για το θέμα και ότι δεν είχε συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της απόφασης. Η Επιτροπή δήλωσε περαιτέρω ότι πρέπει να ληφθούν αμέσως νομοθετικά και άλλα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλιστεί μηχανισμός επανεξέτασης της επιβαρυντικής ισόβιας κάθειρξης μετά από μια ορισμένη ελάχιστη περίοδο και να επιτραπεί η αποφυλάκιση των καταδίκων για ποινικούς λόγους, ζητώντας από την Τουρκία να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των κρατούμενων που εξέτιαν αμετάκλητες και μη αναθεωρήσιμες ποινές ισόβιας κάθειρξης. Η Τουρκία ενθαρρύνθηκε επίσης να αντλήσει έμπνευση από καλά παραδείγματα μεταρρυθμίσεων που εγκρίθηκαν σε άλλα κράτη μέλη. Υπό το πρίσμα αυτών των

ψηφισμάτων, ζητήθηκε από την Τουρκία να λάβει αμέσως τα απαραίτητα μέτρα και να ενημερώσει την Επιτροπή για τα μέτρα αυτά έως τον Σεπτέμβριο του 2022.

22. Η Τουρκία υπερασπίστηκε ξεκάθαρα το καθεστώς της επιβαρυσμένης ισόβιας κάθειρξης τόσο στα προηγούμενα σχέδια δράσης όσο και στις ανακοινώσεις της για το 2022, δείχνοντας την πρόθεσή της να μην αλλάξει τη νομοθεσία, πράγμα που σημαίνει ότι οι συνθήκες που παραβιάζουν την απαγόρευση των βασανιστηρίων θα συνεχιστούν. Εν τω μεταξύ, δεν έδωσε καμία απάντηση σχετικά με τα άλλα αιτήματα στα οποία κλήθηκε να απαντήσει. Καθώς η «Διαδικασία Εποπτείας» της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει εισέλθει στο δέκατο έτος της, η Τουρκία απέχει ακόμη πολύ από το να τηρήσει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει βάσει του άρθρου 46 της Σύμβασης.

23. Στις 26 Ιανουαρίου 2023, υποβάλαμε άλλη αίτηση στην Επιτροπή Υπουργών του ΣτΕ, καλώντας την Επιτροπή να δώσει συνέχεια στις ενδιάμεσες αποφάσεις που εγκρίθηκαν στη συνεδρίαση Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2021, για να ορίσει τις αναγκαίες ενέργειες και διαρθρωτικά μέτρα, να παροτρύνει την [τουρκική] κυβέρνηση να λάβει άμεσα γενικά μέτρα και να υποβάλει νέο σχέδιο δράσης που είναι κατάλληλο για την πραγματική αποκατάσταση της παραβίασης που διαπιστώθηκε στην απόφαση του Δικαστηρίου και , επίσης, να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει κατά της Τουρκίας, σύμφωνα με το άρθρο 46 § 4 της Σύμβασης, για την αποτυχία της να λάβει μέτρα σε διάστημα εννέα ετών. Ωστόσο, σε αντίθεση με το πνεύμα της απόφασης του ΕΔΑΔ, το ΣτΕ αγνόησε τα αιτήματά μας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

24. Από την άλλη πλευρά, καθ' όλη τη διάρκεια του 2023 υπήρξαν διαμαρτυρίες, εκστρατείες υπογραφών, διάφορες πορείες, συμπεριλαμβανομένης της πορείας Gemlik, συνεντεύξεις τύπου, πάνελ, συνέδρια, εργαστήρια και πιο πρόσφατα απεργίες πείνας και αγρυπνίες δικαιοσύνης ενάντια στις συνθήκες στο İmralı και στις πολιτικές της χώρας αναφορικά με τη φυλακή. Επί του παρόντος, οι απεργίες πείνας και οι αγρυπνίες δικαιοσύνης με γνώμονα τα αιτήματα της «απελευθέρωσης του ελευθερίας του Abdullah Öcalan και μιας δημοκρατικής λύσης στο κουρδικό ζήτημα» συνεχίζονται.

25. Σε περιόδους που η αλήθεια ανατρέπεται, είναι ζωτικής σημασίας να προσδιορίσουμε σωστά την πηγή και τους μηχανισμούς της νοοτροπίας που προτιμά το παρατεταμένο πολιτικό αδιέξοδο στο κουρδικό ζήτημα και να κατανοήσουμε πού να στρέψουμε το κεφάλι μας για ένα δημοκρατικό και ελεύθερο μέλλον. Από το 1993, ο κ.Öcalan έχει καταβάλει προσπάθειες και κόπο για την επίλυση του κουρδικού ζητήματος με δημοκρατικά μέσα. Επί 25 χρόνια στο İmralı, διατηρεί τη βούληση και την αποφασιστικότητά του να εξασφαλίσει τη δημοκρατική λύση του κουρδικού ζητήματος, βάσει του διεθνούς δικαίου. Με κάθε ευκαιρία, απευθύνθηκε στην κοινή γνώμη, έκανε τις προτάσεις του και δήλωσε ετοιμότητα για μια δημοκρατική λύση. Επέλεξε τον διάλογο και τη διαπραγμάτευση για την επίλυση του κουρδικού ζητήματος και των συναφών κοινωνικών προβλημάτων με ειρηνικά και δημοκρατικά μέσα. Ωστόσο, παρά το γεγονός αυτό, οι πολιτικές αδιεξόδου της κυβέρνησης έχουν επικρατήσει και έχουν γίνει ακόμη πιο έντονες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

I. Το *İmralı* διέπεται από ένα έκτακτο καθεστώς υπό εξαιρετικές συνθήκες. Τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες αναστέλλονται συνεχώς σε ένα πλαίσιο χωρίς καμία απολύτως νομική εποπτεία. Δεν υπάρχει πλέον καμία νομική ασφάλεια και προβλεψιμότητα. Όλοι οι δεσμοί των κρατουμένων με τον κόσμο διακόπηκαν, τα δικαστικά όργανα ενεργούν χωρίς αμεροληψία και ανεξαρτησία, μια ασπίδα ατιμωρησίας προστατεύει ποινικές διαδικασίες, αποφάσεις και ενέργειες, οι επισκέψεις δικηγόρων και οικογένειας απαγορεύονται σε βαθμό που δεν έχει προηγούμενο σε όλο τον κόσμο, οι διαδικασίες σχετικά με αυτές τις απαγορεύσεις διενεργούνται μυστικά και οι δικηγόροι εμποδίζονται να ασκήσουν το επάγγελμά τους. Εδώ και τρία χρόνια δεν έχουμε νέα από τους πελάτες μας, ούτε καν στο πλαίσιο νομικών και ανθρωπιστικών πρωτοβουλιών.

II. Η απόφαση του ΕΔΑΔ στη διαδικασία *Öcalan* αριθ. 2 διαπίστωσε ότι το καθεστώς της φυλάκισης μέχρι θανάτου [ΣτΜ: χωρίς τη δυνατότητα αποφυλάκισης] παραβιάζει την απαγόρευση των βασανιστηρίων από τη στιγμή που εφαρμόστηκε. Στην ίδια απόφαση, το Δικαστήριο έκρινε ότι η απομόνωση του *Öcalan* στο *İmralı* επίσης παραβιάζει την απαγόρευση των βασανιστηρίων και συνέστησε στην Τουρκία να λάβει μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών κράτησής του. Ωστόσο, οι συνθήκες απομόνωσης έχουν επιδεινωθεί περαιτέρω και έχουν φτάσει στο επίπεδο της απόλυτης απομόνωσης από το 2015. Έτσι, ο πελάτης μας, κ. Abdullah Öcalan, υφίσταται τις πιο σκληρές μορφές βασανιστηρίων και απάνθρωπης μεταχείρισης για 25 χρόνια. Το ίδιο ισχύει και για τους πελάτες μας κ. Konaç, κ. Aktaş και κ. Yıldırım, οι οποίοι υπόκεινται σε αυτά τα μέτρα για εννέα χρόνια από τον Μάρτιο του 2015, όταν και οδηγήθηκαν στη συγκεκριμένη φυλακή.

III. Στην έκθεσή της 5ης Αυγούστου 2020, η CPT διαπίστωσε ότι οι πελάτες μας κρατούνταν σε κράτηση χωρίς επικοινωνία, δηλώνοντας ότι αυτή η κατάσταση πραγμάτων ήταν απαράδεκτη και σαφώς παραβίαζε το νόμο και τα διεθνή πρότυπα (παρ. 48) και συμβουλευοντας τις τουρκικές αρχές να τερματίσουν αυτές τις συνθήκες. Η CPT διαπίστωσε επίσης ότι οι πειθαρχικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν για τον περιορισμό του δικαιώματος των κρατουμένων να δέχονται επισκέψεις από μέλη της οικογένειάς τους βασίστηκαν σε μάλλον μη πειστικούς και πλασματικούς λόγους (παρ. 49). Προηγουμένως, η Επιτροπή είχε ήδη διαπιστώσει ότι η άρνηση επισκέψεων δικηγόρου από τις 27 Ιουλίου 2011 - εκτός από πέντε εξαιρετικές επισκέψεις - ήταν πολιτική απόφαση και μέτρο αντίθετο προς το διεθνές και το εσωτερικό δίκαιο (Έκθεση CPT 2013, παρ. 18).

IV. Τέλος, όπως φαίνεται και στο αίτημα της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ για προσωρινά μέτρα της 6ης Σεπτεμβρίου 2022, για το οποίο ενημέρωσε στη συνέχεια την κυβέρνηση στις 19 Ιανουαρίου 2023, η *incommunicado* κράτηση των πελατών μας στο *İmralı* συνιστά μια μορφή βασανιστηρίων. Πρόκειται για απαράδεκτες συνθήκες που πρέπει να τερματιστούν άμεσα.

V. Παρά όλες τις αιτήσεις μας για την εκπλήρωση των συστάσεων της CPT και των αιτημάτων του ΟΗΕ για μέτρα, δεν υπήρξε καμία αλλαγή στην πράξη καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, και η κράτηση χωρίς επικοινωνία των πελατών μας συνεχίστηκε χωρίς διαλείμματα, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου το απαιτεί ο νόμος, όπως π.χ. σεισμοί. Ως εκ τούτου, το 2023 ήταν άλλη μια χρονιά *incommunicado* κράτησης, κατά την οποία δεν μπορέσαμε να έχουμε ούτε ένα νέο από τους πελάτες μας.

VI. Η *incommunicado* κράτηση των πελατών μας για σχεδόν τρία χρόνια αποτελεί κατάφωρη παραβίαση της απαγόρευσης των βασανιστηρίων βάσει του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Επιπλέον, υπήρξαν συστηματικές και συνεχείς παραβιάσεις του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη σύμφωνα με το άρθρο 6, του δικαιώματος σεβασμού της οικογενειακής και ιδιωτικής ζωής και του δικαιώματος επικοινωνίας βάσει του άρθρου 8, του δικαιώματος σε αποτελεσματική ένδικη προστασία βάσει του άρθρου 13 και του άρθρου 18, που απαγορεύει τον αδικαιολόγητο περιορισμό δικαιωμάτων και ελευθεριών.

VII. Οι απαγορεύσεις επισκέψεων εκ μέρους των οικογενειών των κρατουμένων, που ανανεώνονταν κάθε τρεις μήνες για όλο το 2023, και οι απαγορεύσεις επισκέψεων δικηγόρων και τηλεφωνικής επικοινωνίας, που ανανεώνονταν κάθε έξι μήνες, στερούνται υλικής και νομικής βάσης. Είναι φαινομενικά «δικαστικές αποφάσεις ή πειθαρχικές ποινές», αλλά επί της ουσίας και του περιεχομένου βασίζονται στο πολιτικό σκεπτικό της κυβέρνησης. Ως παράνομες πολιτικές αποφάσεις, δεν μπορούν να νομιμοποιήσουν την κράτηση χωρίς επικοινωνία. Αντίθετα, το γεγονός ότι αυτές οι αποφάσεις εφαρμόζονται από κοινού [σε όλους τους κρατουμένους] με τρόπο ώστε να αποτρέπεται έστω και μια ελάχιστη επαφή με τον έξω κόσμο, αποτελεί απόδειξη τόσο της *incommunicado* κράτησης των πελατών μας όσο και της ύπαρξης ενός εκτός νόμου και μυστικού *de facto* μηχανισμού ειδικά για το *İmralı*, που βασίζεται στη μυστική συνεργασία μεταξύ κυβέρνησης, διοίκησης και δικαστικής εξουσίας.

VIII. Η απόλυτη απομόνωση και η *incommunicado* κράτηση των πελατών μας δεν αντίκειται μόνο στα διεθνή νομικά πρότυπα, αλλά και στις υφιστάμενες νομικές και συνταγματικές ρυθμίσεις του ίδιου του τουρκικού κράτους. Ούτε στις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος η Δημοκρατία της Τουρκίας ούτε στην εθνική νομοθεσία της υπάρχει κανένας κανονισμός που να δικαιολογεί την κράτηση των πελατών μας υπό συνθήκες όπου είναι εντελώς αποκομμένοι από κάθε επαφή με το εξωτερικό κόσμο. Όσοι εμπλέκονται στην εφαρμογή και διατήρηση του Συστήματος Απομόνωσης του *İmralı* και τη συνακόλουθη κράτηση των πελατών μας χωρίς επικοινωνία, η οποία δεν πηγάζει από το σύνταγμα και τους νόμους και παραβιάζει όλες τις διεθνείς υποχρεώσεις, διαπράττουν συστηματικά εγκλήματα κατάχρησης καθήκοντος, αποτρέποντας την άσκηση δικαιωμάτων και ελευθεριών και παραβιάζουν την απαγόρευση των βασανιστηρίων.

IX. Δεν είναι δύσκολο να δούμε τον παραλληλισμό μεταξύ της οικοδόμησης μιας ζωής εκτός νόμου και δημοκρατίας στην Τουρκία -η οποία έχει τις ρίζες της στην αυστηρή προσέγγιση ασφαλείας που βασίζεται στην απροθυμία εξεύρεσης πολιτικής λύσης στο κουρδικό ζήτημα -και του συστήματος απομόνωσης *İmralı*, στο οποίο αγνοούνται το Σύνταγμα, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και άλλες νομικές συμφωνίες. Από αυτή την άποψη, ο κ.Öcalan, κατά τη διάρκεια των 25 χρόνων του στο *İmralı*, δήλωνε πάντα ότι είναι υπέρ μιας δημοκρατικής, συνταγματικής και ειρηνικής λύσης του κουρδικού ζητήματος και έχει τοποθετηθεί ανάλογα. Απέναντι στις δυνάμεις που αντιτίθενται στον διάλογο και τη λύση, έχει χρησιμοποιήσει κάθε ευκαιρία για να προωθήσει το αξιοσημείωτο έργο του για μια πολιτική δημοκρατικής λύσης, ειρήνης και διατήρησης στη ζωή.

X. Κοιτάζουμε πίσω, στα είκοσι πέντε χρόνια απομόνωσης. Μετά τη στροφή προς την απόλυτη απομόνωση το 2015, οι αρχές κατέφυγαν σε πολιτικές και πρακτικές incomunicado κράτησης το 2021, τις οποίες ενίσχυσαν περαιτέρω το 2022 και το 2023. Αυτό σημαίνει ότι η κυβέρνηση επέλεξε να απενεργοποιήσει τα νομικά και πολιτικά μέσα και να στηριχθεί στη βία αντί αυτών. Αυτή είναι η πολιτική όσων αντιτίθενται στη δημοκρατία, τη δημοκρατική λύση, τον διάλογο και τη διαπραγμάτευση για την ειρήνη, και που κεφαλαιοποιούν το πολιτικό αδιέξοδο, τη σύγκρουση και την πόλωση. Οι αρνητικές συνέπειες αυτών των πολιτικών έχουν παρασύρει τη χώρα και την περιοχή σε πολλαπλές μη διαχειρίσιμες κρίσεις και οδήγησαν στην εκμετάλλευση όλων των πόρων του λαού και της περιοχής από τις κυρίαρχες ομάδες.

XI. Όλοι οι τρέχοντες οικονομικοί, πολιτικοί, κοινωνικοί και νομικοί δείκτες δείχνουν ότι είναι επιτακτική ανάγκη να ανοίξουν οι πύλες του İmralı και να αναλάβει πλήρως ο κ.Öcalan τον κεντρικό του ρόλο στη διασφάλιση της δημοκρατικής λύσης και της ειρήνης. Χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, θα πρέπει να υιοθετηθεί μια πολιτική διαλόγου και διαπραγμάτευσης στην οποία διασφαλίζονται η υγεία, η ασφάλεια και η ελευθερία του κ.Öcalan, ώστε η θέση του για δημοκρατική λύση και ειρήνη να είναι προς όφελος όλων. Αυτό σημαίνει επιλογή νομικών και πολιτικών μέσων.

XII. Είναι ιστορική ανάγκη και αναγκαιότητα το 2024 να φέρει την απελευθέρωση του κ.Öcalan και, σε συνάρτηση με αυτό, τη λύση του κουρδικού ζητήματος στο πλαίσιο της μετάβασης σε ένα δημοκρατικό σύνταγμα και δημοκρατικό κράτος δικαίου, προσαρμοσμένο στις συμβάσεις του ΟΗΕ και τις Ευρωπαϊκές Συμβάσεις για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που μετρούν τρεις γενιές ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ASRIN